

Onderwerp : Veiligheid: *de regels in de praktijk*
Datum : april 2019
Bron : Kerkbeheer
Auteur : Job Sloof
Nummer : NotSt76-31

Veiligheid: de regels in de praktijk

In het kader van het onderwerp "veiligheid en risicobeheersing" en wat dit betekent voor gemeenten gaat de heer Dirk Bok, directeur van DB Arbo Advies B.V. in gesprek met belanghebbenden. Hij is gecertificeerd Hoger Veiligheidskundige (HVK) en tevens arbeidshygiënist. Hij is deskundige op het gebied van veiligheid. Dat behelst ook onder andere de risico-inventarisatie en het begeleiden van ondernemers, stichtingen, verenigingen en kerken op het gebied van veiligheid in de breedste zin van het woord.

Dirk legt uit wat de taak van een veiligheidskundige inhoudt: "Een veiligheidskundige kan een risico inventarisatie maken en is in staat om ruimtes te beoordelen op het gebied van onder andere licht en verlichting, binnenklimaat, geluid. Maar een veiligheidskundige let ook op zaken zoals de bereikbaarheid van vluchtwegen, hoe zijn de uitgangen gesitueerd (b.v. aan een drukke weg of bijvoorbeeld een marktplein), de aanwezigheid van blusmiddelen en of die geschikt zijn en de brandveiligheid in het algemeen."

Regelgeving

Vaak blijkt dat er bij kerkbeheerders veel onduidelijkheid is over de vraag aan welke regelgeving in het kader van veiligheid moet worden voldaan. En dat soms nog minder helder is hoe de regels moeten worden toegepast. Dirk bevestigt dat het niet gemakkelijk is waar je als kerk aan moet voldoen. "Een aantal jaren geleden werd er nogal eens gezegd dat er minder regels waren. Dat is maar gedeeltelijk waar. Momenteel is het zo dat een organisatie een zorgplicht heeft voor degenen die voor de organisatie werkzaam zijn. Dit betreft zowel de werknemers in dienstverband als de vrijwilligers. Dit is gebaseerd op artikel 7/658 van het Burgerlijk Wetboek dat gaat over de zorgplicht die een werkgever heeft ten aanzien van de veiligheid van de werknemers. Daarnaast geldt de Arbowet (artikel 3) waarin staat vermeld dat je als werkgever alle mogelijke risico's in kaart moet hebben gebracht. Dus als organisator van een evenement moet je vooraf bedenken welke risico's je kunt tegenkomen, hoe deze risico's kunnen worden beperkt en welke middelen en mensen daarbij nodig zijn."

Verantwoordelijkheid

Dirk benadrukt dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid is gelegen bij de organisator van een activiteit. Hij vervolgt: "Daarnaast heeft een gebouweneigenaar ook een zorgplicht ten aanzien van het gebouw. Je moet daarbij denken aan zaken als de zorg voor vluchtwegen, blusmiddelen, goede toegankelijkheid van het gebouw, voldoende faciliteiten e.d. Degene die het gebouw gebruikt heeft de plicht om zorg te dragen voor zaken zoals BHV, weliswaar in overleg met de eigenaar van het gebouw.

In het geval van kerkgebouwen geldt dit laatste dan voor de organisatoren van concerten, meetings en andere bijeenkomsten die niet vanuit de kerkelijke gemeente worden georganiseerd. Belangrijk is dan dat je als organisator bedenkt welke mensen er kunnen worden verwacht. Bijvoorbeeld bij een orgelconcert kun je ouder publiek verwachten dan bij een meeting voor studenten. Denk aan

personen met een rollator of een rolstoel die in een noodsituatie begeleiding nodig hebben om snel het gebouw te kunnen verlaten. In een noodsituatie reageren mensen die in paniek zijn vaak anders dan normaal". "Voor kerkelijke gemeenten geldt dat zij hun zorgplicht serieus moeten nemen ten aanzien van de veiligheid. Buiten de wekelijkse erediensten

De kerkzolder moet beloopbaar worden gemaakt en opgeruimd worden

moet er ook gedacht worden aan de veiligheid van alle clubs en verenigingen die bijeenkomen. Als de veiligheidstaak wordt neergelegd bij een koster, zal deze ook deskundigheid moeten bezitten. Belangrijk is om voor een goede taakverdeling te zorgen, zodat duidelijk is wie er in geval van een calamiteit de leiding neemt." Op de vraag hoe de situatie in de kerken in Nederland is als we kijken naar de veiligheid reageert Dirk: "Het beeld is heel divers. Er zijn kerken die hun verantwoordelijkheid nemen en serieus aan de slag zijn gegaan. Maar er zijn ook kerken die dat niet doen en denken dat het zo'n vaart niet zal lopen. Helaas zijn de risico's wel degelijk aanwezig ook al is er in het verleden nooit iets ergs gebeurd."

Bond van
Vrije Evangelische
Gemeenten
in Nederland

Notitie

stichting
1976

Wat is de beste aanpak voor kerken die op dit gebied nog niets concreets hebben gedaan?

"Maak een bewuste keuze om de situatie te verbeteren. Ga aan de slag en begin met het laten uitvoeren van een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). De Protestantse kerk in Nederland heeft een model beschikbaar (ook op de website van de VKB te downloaden) dat toegespitst is op kerken waarmee je zou kunnen beginnen. Het nadeel van dit model is dat het vrij algemeen is. Zaken die ter plekke afwijkend zijn staan er niet in en zouden kunnen worden vergeten. Probeer in fases te denken. Alles in één keer veranderen lukt je waarschijnlijk niet. Neem er de tijd voor. Een objectieve blik van een extern deskundige heeft een grote meerwaarde in deze ingewikkelde materie. Voorkom echter dat het nemen van maatregelen op de lange baan wordt geschoven."

Ben je klaar als je eenmaal een risico-inventarisatie hebt gedaan?

"Nee, zeker niet. Sommige verzekeraars eisen dat om de 4 jaar een risico-inventarisatie wordt gedaan. Je kunt globaal stellen dat een risico-inventarisatie 4 tot 6 jaar meegaat. Maar blijf dan gedurende die periode wel alert. Bespreek onderwerpen die nog niet afgerond zijn en zoek naar oplossingen. Documenteer zaken zoals maatregelen die je zou moeten nemen, maar die nog niet direct worden gerealiseerd."

Zijn er goede voorbeelden te noemen?

"Goede voorbeelden zijn de Protestantse gemeenten te Zwolle en Heerhugowaard. Zij hebben deskundigen ingeschakeld. Er is een nulmeting gedaan. Soms was het even slikken om bepaalde maatregelen te nemen. Gebouwenbeheerders en kosters zijn bij de plannen betrokken en alles is gedocumenteerd en daarna gepresenteerd." Dirk geeft een aantal voorbeelden: "Men houdt de nooduitgang vrij, de kerkzolder is beloopbaar gemaakt en opgeruimd en men heeft het sleutel beheer aangepakt. Losliggende verlengsnoeren en haspels zijn vervangen." Dirk geeft nog wat tips. "Denk bijvoorbeeld bij herinrichting van een ruimte aan de brandveiligheid. Verbiedt het frituren binnen het gebouw. Onderbouw wel je maatregelen als je iets gaat verbieden. Leg een blusdeken in de nabijheid van brandende kaarsen. Een brand kun je maar 1 minuut in de hand houden. Daarna is de brand jou de baas."

Tot slot een aanbeveling voor kerken die nog aan de slag moeten: "Wees u bewust van de risico's en maak dan een doordachte keuze. En hierbij geldt dat niets doen ook een keuze is. Wees u dan wel bewust welke consequenties dit kan hebben. Denk naast de boetes die op kunnen lopen tot € 20.000,00 aan het menselijk leed dat deze nalatigheid tot gevolg kan hebben."